

Regelbunden tillsyn i Rönninge gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Salems kommun och besökt Rönninge gymnasium den 27 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 10 juni 2009. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Rönninge gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. I Rönninge gymnasium intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Rönninge gymnasium

Rönninge gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	550

Källa: Skolans egna uppgifter i december 2008.

Rönninge gymnasium är Salems kommuns enda gymnasieskola. Skolan erbjuder de nationella programmen Naturvetenskapsprogrammet med inriktningen Naturvetenskap (63 elever), Teknikprogrammet med inriktningarna IT kommunikation samt Byggteknik och ledarskap (84 elever) samt Barn- och fritidsprogrammet med inriktningen Pedagogisk och social verksamhet (47 elever) som är nystartat och endast har elever i årskurs 1 och 2. Dessutom finns på skolan det specialutformade programmet Samhällvetenskapsprogrammet med profilerna Beteendevetenskap samt Ekonomi och företagande (164 elever). Vidare finns det specialutformade programmet Byggprogrammet med profilerna Trä, betong och anläggning samt Plåt och ventilation (161 elever). Individuellt program (30 elever) erbjuds.

2 (12)

Skolan är organiserad i programarbetslag vilka leds av fyra programlagsledare. Gymnasieskolans skolledning består av en rektor och en biträdande rektor.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	Rönninge gymnasium					Kommun- grupp ¹	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2003	2004	2005	2006	2007		2007	2007
Naturvetenskapspro- grammet (NV)								
Genomsnittlig betygs- poäng	15,0	.	15,5	15,6	16,3	16,1	16,7	16,2
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	.	.	95	80	87	.	95	96
Samhällsvetenskaps- programmet (SP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	13,6	14,5	11,9	12,4	12,0	14,4	15,1	14,7
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	100	93	61	72	74	.	91	92
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygs- poäng	.	12,4	.	12,8	10,4	13,7	13,2	14,0
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	.	74	.	90	.	.	88	89

¹ Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen (förortskommuner)

Specialutformade program								
Genomsnittlig betygspoäng	14,3	12,4	10,9	11,0	11,3	14,5	.	14,4
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	91	75	92	74	.	.	91
Totalt								
Genomsnittlig betygspoäng	13,3	13,0	12,5	12,6	12,1	14,0	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	69	69	66	80	69	.	88,9	89,6

Källa: Skolverkets nationella uppföljning

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Av tabell 2 framgår att genomsnittligt betygspoäng har ökat över tid för Naturvetenskapsprogrammet samt att poängen år 2007 ligger i paritet med riket som helhet. Den genomsnittliga betygspoängen för skolans övriga program, såväl nationella program som specialutformade program, ligger överlag under riksnittet. Den genomsnittliga betygspoängen totalt för Rönninge gymnasium ligger således lägre än i riket som helhet och har över tid försämrats.

Andel med grundläggande behörighet till högskola ligger 2007 under genomsnittet i riket för samtliga skolans program. Denna variabel beräknas för elever som har fått slutbetyg. Undantaget är Teknikprogrammet som lämnas utan analys då elevantalet med grundläggande behörighet till högskola understiger tio under flera år.

Enligt Skolverkets nationella statistik framgår vidare att andel elever vid Rönninge gymnasium med reducerade program på Teknikprogrammet uppgick till 58,3 procent, på Specialutformat program till 28,2 procent och på Samhällsvetenskapsprogrammet till 26,1 procent år 2007. Motsvarande andel i riket som helhet är för Teknikprogrammet 3,2 procent och Samhällsvetenskapsprogrammet 5,1 procent. På Naturvetenskapsprogrammet vid Rönninge gymnasium är andel elever med reducerat program 6,7 procent medan andelen elever med utökat program är 53,3 procent. Motsvarande andel i riket är 2,7 procent och 23,3 procent.

Enligt skolans kvalitetsredovisning varierar andelen elever med lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna engelska A, matematik A och svenska A för år 2007 mellan 90–95 procent. Skolan konstaterar att dessa resultat har sjunkit något jämfört med föregående år. Vidare redovisar skolan att totalt 89 procent av eleverna har lägst betyget Godkänt i övriga ämneskurser men menar att jämförelsetal saknas.

Under tiden som tillsynen vid skolan pågår har den nationella uppföljningen för år 2008 publicerats. Skolinspektionen har tagit del av dessa underlag och konstaterar att Rönninge gymnasiums resultat avseende såväl genomsnittligt betygspoäng som andel elever med grundläggande behörighet för vidare studier har förbättrats något men är

4 (12)

fortfarande inte i nivå med riket som helhet. Andel elever som fullföljde utbildningen inom fyra år har minskat och är således fortfarande under riksgenomsnitt.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat då de flesta värden ligger lågt och betydligt lägre än genomsnittsvärden för riket.

Enligt gymnasieförordningen kan en elev befrias från undervisning i en eller flera kurser, om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Vid Rönninge gymnasium är andelen reducerade program anmärkningsvärt hög. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att komma tillrätta med den ansevärt höga andelen reducerade program.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska läraren vid bedömning och betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen. Det är viktigt att det förs diskussioner om de lokala tolkningarna av kursplaner och betygskriterier mellan lärare, bland annat för att skapa likvärdiga förutsättningar för bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Rektorn ansvarar för att sådana diskussioner kommer till stånd. Tillsynen visar att trots att ett utvecklingsarbete har funnits på skolan om gemensamma bedömningskriterier där exempelvis bedömningsmatriser arbetats fram, så varierar det i vilken mån dessa används enligt samtal med skolans lärare. Elever uppger att skolan inte alltid klargör vilka mål utbildningen har och det viktigaste kriteriet för betygssättning är närvaro på lektioner. Skolinspektionen bedömer att skolans utvecklingsarbete bör fortsätta för att garantera en likvärdig betygssättning. Se vidare Skolverkets Allmänna råd om likvärdig bedömning och betygssättning.

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (12)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt utan att hänsyn ska tas till varje elevs förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns olika vägar att nå målen. Vid tillsynsbesöket framkommer exempel på hur skolans undervisning anpassas, såsom nivågruppering och anskaffning av olika läromedel. Tillsynen visar dock att det varierar mellan lärare i vilken mån undervisningen anpassas. Likväl som att det finns goda exempel finns det också kurser där eleverna mer sällan ges möjligheter att utifrån egna behov pröva olika arbetssätt och arbetsformer och där de med få undantag arbetar med samma uppgifter samtidigt. Även Skolinspektionens genomgång av skolans betygskatalog indikerar att skolans undervisning inte fullt ut anpassas till den enskilde elevens behov då ett flertal avslutade kurser våren 2008 endast ger till följd betyget Godkänt för samtliga elever. Likaså bör skolan analysera andelen elever med reducerat program inom vissa inriktningar för att förvissa sig om att alla möjligheter att anpassa undervisningen till elevers olika förutsättningar prövats innan beslut om reducerat program fattas av rektorn. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att anpassa undervisningen till alla elevers förutsättningar och behov behöver förbättras.

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen bör vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Enligt en särskild förordning ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bearbetning av planen, se vidare Skolverkets Allmänna råd och

kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). I detta arbete bör beaktas att plankravet från och med den 1 januari 2009 framgår av 14 a kap. 8 § skollagen och 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567).

Tillsynen visar att Rönninge gymnasiums likabehandlingsplan inte utgår från en aktuell kartläggning av de specifika behov som finns inom respektive verksamhet utan förhåller sig allmänt kring övergripande förhållanden.

Skolinspektionen bedömer att Rönninge gymnasium behöver upprätta en likabehandlingsplan enligt författningarna. Eleverna ska både vara delaktiga vid framtagandet samt vid uppföljning och bearbetning av likabehandlingsplanen.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera nationellt fastställda ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen, eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program, eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. I Salems kommun är beslut att inrätta lokala kurser delegerat till rektorn. På Rönninge gymnasium finns lokala kurser som inte lever upp till författningarnas krav. Det är kommunens ansvar att se över de lokalt fastställda kursplanerna så att det överensstämmer med författningarna. Exempelvis finns kursen "Livskunskap" som delvis behandlar övergripande läroplansmål vilket inte är tillåtet att ha som kunskapsmål i en lokalt fastställd kurs. Vidare erbjuds "Körkortsteori" som ska förbereda eleverna för teoriprovet för körkort med behörighet B. Dessa kunskapsmål uppnås emellertid redan genom kurser inom ramen för Fordonsprogrammet med inriktning mot transport. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se över sina lokalt fastställda kursplaner så att dessa överensstämmer med författningarna.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri. I verksamheten får förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. Vid intervjuer framkommer att skolan arrangerar flera internationella utbytesaktiviteter och för detta får eleverna betala 1 000 kronor. Dessutom erbjuds årligen en friluftsdag med skidåkning som ett valfritt alternativ och för detta får eleverna betala ca 250 kronor exklusive hyrkostnader.

10 (12)

Enligt skolinspektionens bedömning kan inte dessa belopp anses vara en obetydlig kostnad i skollagens mening, trots att det ges som ett frivilligt alternativ för eleverna.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skolförfattningarna har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Av tillsynen framkommer att kvalitetsarbetet inte är systematiserat på Rönninge gymnasium. På övergripande skolnivå saknas ett styrnings- och kvalitetssäkringssystem som förmår att föra verksamheten från målen i det nationella uppdraget till resultat. Viss utvärdering görs av enskilda lärare och ibland även på programnivå, men uppföljning och utvärderingen är inte en tydlig utgångspunkt för planerade åtgärder och för förändringar i organisation eller undervisning. Exempelvis visar tillsynen att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där man med utgångspunkt i exempelvis kunskapsresultaten systematiskt ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärderar resultat och prövar nya metoder. Skolinspektionen konstaterar också att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete behöver förbättras.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Rönninge gymnasiums kvalitetsredovisning för år 2007 innehåller en del redovisningar av skolans måluppfyllelse, bland annat några av skolans resultat utifrån förväntad måluppfyllelse av <i>styrelsen för utbildningen</i>. En stor del av kvalitetsredovisningen ägnas åt att beskriva det arbete som utförs på skolan, hellre än

12 (12)

att beskriva måluppfyllelse och vilka åtgärder som ska vidtas för att denna ska öka.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte fullt ut används för sin avsedda funktion. Den bör bättre beskriva skolans kvalitetsarbete, i vilken mån skolan har uppnått resultat i förhållande till nationella mål, analys och bedömningar av måluppfyllelsen samt åtgärder som ska vidtas för bättre måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen ska också innehålla en utvärdering i samband med årlig revision av skolans likabehandlingsplan.

Skolinspektionen konstaterar därmed att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-03-10 Stockholm

Anette Älmdalen

Lars Svensson